

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **JUDr. K. V.**, zastoupeného JUDr. Andreou Vrzáňovou, advokátkou, se sídlem Dejvická 46, Praha 6, proti žalovanému: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 5. 2016, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 5. 2017, č. j. 2 Ad 24/2016 - 37,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce domáhá zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 5. 2017, č. j. 2 Ad 24/2016 - 37 (dále „napadený rozsudek“), jímž městský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 5. 2016, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“).

[2] **Napadeným rozhodnutím** žalovaná zamítla námitky a potvrdila rozhodnutí ze dne 1. 3. 2016, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o úpravu starobního důchodu z důvodu nesprávně určených vyměřovacích základů s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze

dne 29. 12. 2014, sp. zn. 21 Cdo 1440/2014. Žalovaná vysvětlila, že žalobce dne 10. 1. 2007 uplatnil žádost o starobní důchod podle ustanovení § 29 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) s datem přiznání od 6. 2. 2007. Starobní důchod ve výši 15 176 Kč měsíčně mu byl přiznán na základě rozhodnutí ze dne 15. 3. 2007. V březnu 2015 žalobce žádal o úpravu starobního důchodu z důvodu nesprávně určených vyměřovacích základů s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1440/2014 a navazující prohlášení Ministerstva práce a sociálních věcí, z nichž dovozoval, že mu byl plat nesprávně vypočítáván od roku 2002. Žalovaná rekapitulovala znění ZDP regulující výpočet výše starobního důchodu a vysvětlila, že rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu žalobce jsou roky 1986 až 2006. Jelikož podle dodatečně předloženého rozpisu doplatku platu se jedná o doplatek platu za roky 2012 až 2014, nelze jej pro vyměření výše starobního důchodu započítat. Ve vztahu k tvrzení žalobce, že mu byl plat nesprávně vypočítáván již od roku 2002, žalovaná odvětila, že žalobce ničím nedoložil, že by mu za toto období byl poskytnut jakýkoli doplatek platu. Žalovaná v neposlední řadě konstatovala, že v případě žalobce je možné využít postup dle ustanovení § 34 odst. 4 ZDP, tj. že výše procentní výměry starobního důchodu se zvýší tomu pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 ZDP a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod v plné výši, přičemž dle citovaného ustanovení je v případě žalobce opakovaně postupováno.

[3] Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí **žalobu** ze dne 30. 6. 2016 k městskému soudu, v níž namítal, že žalovaná nesprávně aplikovala rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1440/2014, z něhož je patrné, že plat mu byl nesprávně vypočítáván od roku 2002. Nesouhlasil ani s tím, že žalovaná jej v průběhu správního řízení vyzvala k doložení částky, která mu nesprávným výpočtem starobního důchodu ušla. Dále se dovolával stanoviska Ministerstva práce a sociálních věcí k otázce zpětného rozpočítání započitatelného příjmu. Na daný případ nelze aplikovat ustanovení § 18 ZDP, neboť žalovaná si neujasnila, na základě čeho došlo k doplatku platu, když Nejvyšší soud jasně uvedl, že platy soudců byly stanoveny v rozporu s právními předpisy. Postupem žalované došlo k porušení čl. 1 Protokolu č. 1 Evropské úmluvy o lidských právech, neboť navrhovatel měl legitimní očekávání, že stát bude postupovat v souladu se zákonem. Je přitom věcí státu, aby svou chybu při stanovení výše platu žalobce opravil.

[4] Městský soud v odůvodnění **napadeného rozsudku** popsal obsah napadeného rozhodnutí i příslušného správního spisu. Vyšel z toho, že žalobci byl starobní důchod přiznán v únoru 2007 na základě ustanovení § 29 ZDP, jehož výše se skládá ze základní a procentní výměry. Procentní výměra je závislá na době pojištění získané pojištěncem a na výši výpočtového základu, který se získává za roky 1986 až do roku předcházejícího přiznání dávky. Pokud byl žalobci přiznán starobní důchod v roce 2007, představuje konec rozhodného období v případě žalobce rok 2006. Jen za toto období se lze domáhat přepočtu výše přiznaného starobního důchodu dle ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) ZDP, tedy z důvodu, že pojištěnci byl přiznán důchod v nižší částce, než která náleží. V dané věci byl osobní vyměřovací základ žalobce za roky 1986 – 2006 vypočten na základě příslušného evidenčního listu. Příjem žalobce doložený jeho zaměstnavatelem za roky 2012 až 2014, tak i Dohoda o narovnání, nikterak nezasahuje do rozhodné doby a nijak nezpochybňuje příjmy dosažené žalobcem v těchto letech.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel popsal způsob odměňování soudců od roku 2002 a způsob výpočtu platu soudců. Tento způsob výpočtu však byl Nejvyšším soudem v rozsudku sp. zn. 21 Cdo 1440/2014 označen za nesprávný, což je nutné zohlednit i ve vztahu ke stěžovateli a jeho nároku na starobní důchod. Žalovaná měla veškeré podklady k dispozici, neměla jej proto vyzývat k výpočtu správné výše starobního důchodu, neboť to je její povinností. Žalovaná neměla postupovat formalisticky, ale dbát ochrany zájmů pojištěnce, tj. stěžovatele. Nesouhlasil s tím, že nelze zohlednit doplatek z let 2012 až 2014 s odůvodněním, že nespadá do rozhodného období mezi lety 1986 až 2006, protože se jedná rovněž o doplatek za roky 2002 až 2006. Městský soud se rovněž nevypořádal s tím, že Ústavní soud zrušil předchozí znění zákona regulující výši platu soudce a že mu byl plat nesprávně vyplácen již v letech 2002 až 2006. Jelikož byl jeho plat nesprávně určen, mělo dojít k přepočítání vyměřovacího základu pro účely přiznání starobního důchodu. Soud pochybil i aplikací ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) ZDP, neboť stěžovatel při podání své žádosti v roce 2007 uplatnil celý svůj nárok na správnou výši starobního důchodu. Promlčení nároku na zpětné opravné zvýšení jednotlivých splátek jinak nepromlčených nepřichází v úvahu. Tím, že žalovaná odmítá přepočítat starobní důchod, dochází k pokračování v porušování práv stěžovatele, tudíž nelze postupovat dle ustanovení § 18 ZDP. Přijetím závěrů žalované a městského soudu rovněž dochází k porušení legitimního očekávání stěžovatele a jeho ústavních práv.

[6] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 30. 6. 2017 uvedla, že plně souhlasí s právními závěry městského soudu, neboť nelze přepočítat starobní důchod stěžovatele na základě dodatečně prokázaných ušlých výdělků z let 2012 – 2014, jelikož tyto do rozhodného období pro výpočet výše starobního důchodu stěžovatele nespadají. Pokud stěžovatel pracoval po datu přiznání starobního důchodu, je možné postupovat pouze podle ustanovení § 34 odst. 4 ZDP, přičemž ani v takovém případě se nemění rozhodné období. Stěžovatel nepředložil jakýkoli evidenční list důchodového pojištění nebo dohodu o narovnání, které by se týkaly let 2002 až 2006.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobou oprávněnou, jež je zastoupena advokátem, a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatele v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (mezi něž stěžovatel fakticky uplatnil i důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.) a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek takovými vadami netrpí a že kasační stížnost **není důvodná.**

[9] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkami nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Má-li rozhodnutí soudu projít testem přezkoumatelnosti, je třeba, aby se ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jednalo o rozhodnutí srozumitelné, s uvedením dostatku důvodů podporujících výrok rozhodnutí.

[10] V případě napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud neshledal jeho nepřezkoumatelnost ani pro nesrozumitelnost, a ani pro nedostatek důvodů. Ostatně samotný stěžovatel jeho obsahu porozuměl, neboť s tam uvedenými závěry věcně polemizuje v kasační stížnosti, v níž brojí proti věcnému posouzení předmětné sporné právní otázky – výše starobního důchodu stěžovatele s ohledem na to, že mu byl v minulosti nesprávně stanoven a vyplacen plat. Nelze tudíž hovořit o tom, že by rozsudek městského soudu byl nesrozumitelný. Skutečnost, že stěžovatel se závěry soudu fakticky nesouhlasí a požaduje jiné odůvodnění, které by nadto plně odpovídalo jeho postoji, nepředstavuje důvod ke zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nesrozumitelnost, a stejně tak ani pro nedostatek důvodů.

[11] Městský soud se všemi žalobními body řádně a dostatečně zabýval. Pokud stěžovatel v tomto směru poukazuje na to, že se městský nevypořádal s tím, že jeho plat byl nesprávně určen na základě protiústavních předpisů a že Ústavní soud rušil příslušnou právní úpravu, je nutné uvést, že správní soudy nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 – 19). Pokud tedy městský soud vysvětlil, že je nutné vycházet z příslušných evidenčních listů a osobního vyměřovacího základu stěžovatele, vystavěl tím vlastní ucelený argumentační systém, který vyvrací příslušné námitky stěžovatele.

[12] Nejvyšší správní soud tak neshledal, že by byl naplněn důvod kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[13] K naplnění stížnostních důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud uvádí následující:

[14] Podle ustanovení § 18 odst. 1 ZDP „*Rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období 30 kalendářních roků bezprostředně před rokem přiznání důchodu, pokud se dále nestanoví jinak. Do rozhodného období se nezahrnují kalendářní rok, ve kterém pojištěnec dosáhl 18 let věku, a kalendářní roky předcházející.*“ Podle ustanovení § 18 odst. 4 ZDP „*Do rozhodného období se nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986. Není-li však v takovém rozhodném období aspoň pět kalendářních roků s vyměřovacím základem pojištěnce (§ 16 odst. 3 a 7), prodlužuje se rozhodné období před rok 1986 postupně tak, aby zahrnovalo ještě jeden takový rok, nejvýše však kalendářní rok bezprostředně následující po roce, v němž pojištěnec dosáhl věku 18 let.*“ Podle ustanovení § 16 odst. 1 ZDP „*Osobní vyměřovací základ je měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období (§ 18). ....*“.

[15] Nejvyšší správní soud považuje za stěžejní stanovit, co stěžovatel určil předmětem řízení (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2009, č. j. 7 Aps 2/2009 – 197). Dle petitu žaloby ze dne 30. 6. 2016 stěžovatel brojí proti rozhodnutí žalované ve věci jeho starobního důchodu, konkrétně jeho výše.

[16] Nejvyšší správní soud se tedy s ohledem na výše uvedené se musel zaměřit na to, zda byly splněny podmínky pro zvýšení starobního stěžovatele na základě změny jeho osobního vyměřovacího základu. Z obsahu předloženého dávkového spisu přitom Nejvyšší správní soud zjistil, že k žádné takové změně osobního vyměřovacího základu nedošlo. Při zjišťování osobního vyměřovacího základu je zásadně vycházet z evidenčních listů důchodového pojištění, byť judikatura Nejvyššího správního soudu v tomto směru dovodila jisté výjimky – srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2013, č. j. 4 Ads 28/2013 - 22. V posuzované věci však nebylo doloženo, že by stěžovateli byly vyplaceny jiné příjmy než ty na základě Dohody o narovnání a že by došlo k jejich zúčtování a zaplacení pojistného – srov. § 16 odst. 3 věta druhá zákona o důchodovém pojištění. Stěžovatel pouze tvrdí, že mu měl být vyplácen v letech 2002 až 2006 či později jiný plat, z něhož by bylo odvedeno příslušné pojistné, avšak nepřikládá jakýkoli důkazní prostředek, na jehož základě by bylo doloženo, že skutečně k takovému doplacení došlo. Nejvyšší správní soud v tomto směru jakýmkoli způsobem nezpochybňuje závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1440/2014 a navazující judikatury Ústavního soudu stran odměňování soudců, avšak citovaný rozsudek Nejvyššího soudu se ve vztahu ke stěžovateli a jeho platu promítl pouze za období let 2011 – 2014, jak vyplývá z Dohody o narovnání, která byla jako důkazní prostředek provedena před městským soudem. Nároky stěžovatele za předchozí období nebyly žádným způsobem řešeny, tudíž nelze dovozovat, že výše platu stěžovatele byla jiná, protože jeho zaměstnavatel měl vycházet z nesprávné platové základny pro výpočet platu soudce.

[17] Nejvyšší správní soud proto musí uzavřít, že ve vztahu k příjmům stěžovatele za roky 2002 až 2006 neexistuje žádná relevantní skutečnost, která by zpochybňovala příslušné evidenční listy důchodového pojištění stěžovatele za tyto roky. Na základě toho, že výše citovaným rozsudkem Nejvyššího soudu došlo k vyjasnění způsobu výpočtu odměny soudců, nelze tyto evidenční listy důchodového pojištění zpochybnit, neboť toto rozhodnutí soudu se přímo netýkalo stěžovatele, jelikož nebyl účastníkem daného řízení, zvláště když na jeho základě nedošlo k jakémukoli faktickému „dorovnání či doplatku platu“ za tyto roky, tj. roky 2002 až 2006.

[18] Pokud se stěžovatel dovolává toho, že na jeho případ nelze uplatnit ustanovení § 18 zákona o důchodovém pojištění, protože nebylo zohledněno, na podkladě čeho došlo k nedoplatku na platu, je nutné odkázat právě na jeho evidenční listy důchodového pojištění, které nedoznaly jakékoli změny, resp. nedošlo k jakémukoli „dorovnání či doplatku“ platu za dobu před rokem 2011. Žalovaná proto postupovala správně v souladu se zákonem o důchodovém pojištění, když ověřovala, zda nedošlo ke změně osobního vyměřovacího základu stěžovatele v rozhodném období – srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, č. j. 6 Ads 260/2016 - 44. Žádnou takovou změnu žalovaná nezjistila, a to ani poté, co se stěžovatele na tuto skutečnost výslovně dotazovala, neboť výzva z 15. 7. 2015 byla postavena na tom, aby stěžovatel doložil, které příjmy mu údajně nebyly zúčtovány. Stěžovatel přitom nikdy nedoložil, že by zde byly nějaké zúčtované příjmy, které by nebyly zohledněny v příslušných evidenčních listech důchodového pojištění, neboť pouze tvrdil, že takové příjmy mu s ohledem na výše citované rozhodnutí Nejvyššího soudu měly být vyplaceny. Tuto skutečnost však nemůže řešit žalovaná v řízení o starobním důchodu.

[19] Jelikož nebylo prokázáno, že stěžovatel v rozhodném období dosáhl jiného osobního vyměřovacího základu, Nejvyšší správní soud k aplikaci ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění uvádí pouze to, že důchod lze přiznat dle citovaného ustanovení pouze pět let zpětně, tj. upravit jeho výši, a to i na základě skutečností, které se udály před touto lhůtou. V posuzované věci však nebylo prokázáno, že by k jakékoli takové skutečnosti mající vliv na výši důchodu došlo.

[20] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je zjevně nedůvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji zamítl.

I. Závěr a náklady řízení

[21] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 a 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení; žalované pak nelze nárok na náhradu nákladů řízení v případě věci týkající se důchodového pojištění přiznat – srov. § 60 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2017

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu